

Ameriške čete so zasedle severno in zahodno afriško obrežje, ki je last Francije

Lepih in zanimivih premikajoči slik boste dobili v sredo tudi prijetno zabavo

V sredo 11. novembra, zvečer ob pol osmih, bo kot veste, predstava v SND na St. Clair Ave. Ameriška mornarica bo v narodni dom, kjer bo pokazala v slikah, kako naši mornarji, kako se trenirajo in kako se borijo. Več kot dve uri predstava teh zelo zanimivih slik.

Na vsaki slik bo imel pa narod tudi drugo lepo zabavo. Priglasite se k sodelovanju slovenski radio kvartet in mornariška repostaja je naprosila umetnike iz Alpine Village, da nas zabavajo. Kdor je že imel priliko slišati in videti te Herchernejevese veseljake, bo priznal, da jih ni boljših.

Četki predstave in programa bo točno ob pol osmih v sredo 11. novembra. Ker ne bo nobene vstopnine, se potrudite, da dobili dober sedež.

Četki, rojaki in rojakinje, od vseh krajev na to predstavo, imate priliko videti vsak dan. S polno dvorano naroda pokazali naši mornarici, da znamo ceniti njeno delo in da znamo vedeti, kako žive naši fantje-mornarji. Vsak bo dober!

Italijani prosijo za mir

Italijani prosijo za mir

Iz Švice se poroča, da so Italijani v Genovi rotili kralja Emanuela, ko je obiskal bombardirano mesto, naj zaprosi za premirje. Okrog kralja so se zgrinjale množice preplašenega naroda, ki so vpile: "Daj nam mir!"

Angleške bombe so močno poškodovale v Genovi dva biva prekoceanska parnika, ki sta zdaj spremenjena v nosilce letal. Eden teh parnikov je Roma.

Vojaštvo je prevzelo železnico v Painesville

Painesville, O. — Sem je dopel v soboto en bataljon ameriških pionirjev, ki so prevzeli obratovanje železniške proge med Painesville in Fairportom. Proga je samo 3 in pol milje dolga in po tej progi vozijo važne izdelke iz Fairporta in razne potrebščine tje.

Vojaštvo je prevzelo železnico potem, ko so se izjalovili vsi poskusi poravnati stavko unije št. 50, ki spada v John Lewisovo premogarsko unijo. Unija protestira, ker je zaposlenih pri tej železnici kakih 30 neunijskih delavcev. Šest lokomotiv na tej progi, ki so pod varstvom vojaštva, obratuje redno.

Mater majhnih otrok naj ostanejo doma

Columbus, O. — Dr. C. R. Rogers, profesor na državni univerzi, nasvetuje materam, ki imajo otroke mlajše kot 6 let, naj ostanejo doma, raje kot bi šle v industrijo. Vágoja otrok v teh letih je bolj važna kot pa vojni napor, je rekel dr. Rogers.

Predstava na ledu

V tednu od 22. do 29. novembra boste lahko videli v Areni, 3700 Euclid Ave. največje umetnike in umetnice v drsanju. Predstave bodo pod pokroviteljstvom komiteja vojnih veteranov. Vstopnice za te predstave, ki jih nazivljejo "Ice Follies of 1943" se že lahko kupijo v Areni in so po \$1.35, \$1.85 in \$2.20, davek vključen.

Dobro se odzvljejo!

Naši ljudje pridno pošiljajo imena svojih sinov-vojakov za božično izdajo. Dajte, pošljite tudi vi, da bo tudi vaš vojak v častnem imeniku v božični izdaji Ameriške Domovine. Naročniki, opozorite na to tudi svoje sosedel!

Na obisku

Marija Grdanc iz Solon, Ohio, je bila na obisku pri svojem bratu Mike Grdanc, 1364 E. 53. St.

Ostanki osiške armade se bodo skušali ustaviti na meji Libije

Kairo. — Angleška motorizirana armada brez postanka zasleduje ostanke Rommelove armade proti libijski meji. Od mogočne armade kakih 140,000 mož, ima Rommel morda še kakih 25,000 mož, s katerimi se bo morda postavil v bran na meji Libije v prelazu Halfaya.

Faktično se ne ve, koliko vojakov ima Rommel še na razpolago. Kakih 20,000 so jih Angleži že ujeli in kakih 75,000 italijanskih vojakov je bilo puščenih daleč zadelj, ki so pripravljeni, da se vdajo, kakor hitro bo imela angleška armada čas, da jih pogradi.

Morda se pa Rommelova armada ne bo niti ustavila na libijski meji, ampak bo skušala bežati kolikor mogoče daleč v Libijo. Govori se, da je poslal general Montgomery močno kolono na vozilu v ovinku naprej, da presteže bežeče Nemce.

Glavna angleška sila je že zahodno od Matruha, 110 milj od Alameina, kjer so Angleži pričeli ofenzivo.

Najmanj pet italijanskih divizij je že izven akcije. Italijani so skoro brez hrane in vode in vozila so jim skoro vsa porabili Nemci, da rešijo sebe. Ti zdaj pohlevno čakajo, kdaj pridejo ponje Angleži.

Bežeče nemške kolone neprestano napadajo zavezniški bombniki.

Primorski Slovenci v Italijanski vojski

London. (Radio prejemna služba) — Med italijanskimi vojaki, ki so uporabili časni zastoj vojaških operacij v Egiptu, da se predajo zavezniškim četam, se nahaja precejšnje število Slovencev, ki so bili od Lahov prisilno vpoklicani v vojaško službo in o prvi priliki prešli na zavezniško stran. Sprejeti so bili z velikim veseljem, ravno tako kakor njihovi tovariši Poljaki, ki so bili nasilno pobrani v nemško vojsko.

Tri pobegle Nemce so zopet prijeli

Bowling Green, Ky. — Zadnje sredo so pobegnili vojaški straži z vlaka trije Nemci, dva mornarja in en civilist. Včeraj so jih prijeli v nekem hlevu blizu tega mesta, kamor so se bili skrili.

Poslanica predsednika Roosevelta Franciji

Washington, 7. nov. — Ob priliki invazije ameriških čet na francosko severno Afriko, je govoril predsednik Roosevelt francoskemu narodu po radiju sledeče besede v francoskem jeziku: "Prijatelji moji, ki trpite noč in dan pod težkim jarmom nacijev, govorim kot mož, ki je bil z vašo armado in mornarico v Franciji leta 1918.

"Vse svoje življenje sem obdrževal najgloblje prijateljstvo do francoskega naroda, do vsega francoskega naroda. Ohranil sem in uživam prijateljstvo stotin Francozov v Franciji in zunaj Francije. Jaz poznam vaše kmetije, vaše vasi in vaša mesta. Poznam vaše vojake, profesorje in delavce. Dobro mi je znano, kako francoski narod ljubi svoj dom, svojo kulturo ter principe demokracije v Franciji. Ponovno pozdravljam in zagotavljam vero v svobodo, enakost in bratstvo. Nobenih dveh narodov ni, ki bi bila bolj združena v medsebojnem prijateljstvu, kot sta francoski in ameriški narod.

"Amerikanci želijo s pomočjo Združenih narodov za svojo lastno varno bodočnost kot za restoracijo idealov, svobode in demokracije osvoboditi vse one, ki so živeli pod trikoloro.

"Mi smo prišli med vas, da odbijamo krute napadalce, ki hočejo za vselej uničiti vaše pravice samovlade, vaše pravice verske svobode in vaše pravice, da živite svoje lastno življenje v miru in varnosti.

"Mi smo prišli med vas samo z namenom, da uničimo in iztrebimo vaše sovražnike. Zaupajte našim besedam. Mi vam nočemo ničesar hudega.

"Zagotavljam vam, da ko bo enkrat odvrnjena od vas nemška in italijanska nadloga, bomo odšli z vašega ozemlja takoj. "Apeliram na vas, da se tega zavedate, ker je to v vašo lastno korist. Ne ovirajte nas, vas prosim, v tem velikem podvzetju.

"Pomagajte nam, kjer hoste mogli, prijatelji moji in zopet bomo videli tisti zmagoslavni dan, ko bo zavladala zopet po vsem svetu svoboda in mir.

"Naj večno živi Francija!"

Ne pozabite poslati!

Izrežite kupon na 3. strani našega lista, napišite ime vašega sina, brata ali prijatelja, ki služi Strica Sama in kupon prinesite ali pošljite v naš urad. V božični številki bomo priobčili imena vseh slovenskih fantov, kolikor nam jih bodo pač ljudje poslali, ki služijo v ameriški bojni sili, pri obrežni straži ali pri trgovski mornarici. Enako tudi imena naših deklet, ki služijo v armadi kot bolničarke ali pri pomožnem armadnem koru. Torej pošljite imena!

Na obisku v Waukeganu

K družini Kebrovi, 1717 — 11th St. Waukegan, Ill. so prišli iz Clevelanda na obisk Rudy Klemenčič, Bob Kissel in John Ruppert. V Waukeganu se jim je prav dopadlo. V kratkem odidejo v službo Strica Sama, odkoder se bodo gotovo zdravi in zmagoslavni povrnili.

Seja radi banketa

Jutri večer ob pol osmih bo seja Euclid Rifle kluba in sicer v Slovenskem domu na Holmes Ave., Pridejite naj vsi člani, da odločijo glede banketa.

Francoska vlada je prekinila odnose z Zed. državami

Vichy, 8. nov. — Francoska vlada je nočoj prekinila diplomatske odnose z Zed. državami, ko so oborožene ameriške čete vstopile v francosko mesto Alžir, severna Afrika in na druge kraje francoskega afriškega imperija.

Maršal Petain, načelnik francoske vlade je ukazal, da francoske čete branijo francosko last. Po vsednevnem zasedanju francoskega vladnega kabineta je bilo sklenjeno, da se ne sprejme izjavo Zed. država, da bo okupirala francosko afriško ozemlje samo v varnostvo pred napadom osišča, ampak smatra invazijo kot napad oborožene sile.

Velika je sila ameriške bojne mornarice

Washington. — Mornariški tajnik Knox je pokazal na rastočo silo ameriške bojne mornarice. Povedal je, da se nahaja pri treh edinicah mornarice približno nad 1,300,000 mož in sicer nad 1,000,000 v mornarici sami, približno 200,000 pri marinih in okrog 110,000 pri obrežni straži.

IZ NAŠIH NASELBIN

Windsor Heights, W. Va. — Dne 24. okt. je v sanitorju umrl Math Galič, star 48 let. Po narodnosti je bil Hrvat in tukaj zapuščena žena in dva otroka, v Lydnori, Pa., pa brata. Pobrjala ga je sušica. Bil je zelo aktiven društvenik.

Bessemer, Pa. — Dne 1. nov. je tukaj naglo umrl John Berglez, star 64 let in doma iz Podgorice pri Smarju. Zadel ga je kap. V Ameriki je bil 39 let in tukaj zapuščena žena, sina, tri hčere in več vnukov ter pravnikov.

Amerikanci so odprli drugo fronto z Atlantika in v Sredozemlju obenem. Zasedli so že več francoskih mest v francoskem Maroku, v Algeriji in Tuniziji.

OKUPACIJSKIM ČETAM POVELJUJE AMERIŠKI GENERAL EISENHOWER

Washington, 8. nov. — Močno število ameriških čet se je izkrcalo na atlantskem in sredozemskem obrežju francoske severne Afrike. To je prva velika ofenziva pod ameriško zastavo, ki je elektrificirala ves svet, ko je prišlo tozadevno naznanilo iz Bele hiše. Značilno je, da so se izkrcale ameriške čete na zahodni Afriki istočasno, ko so pričeli Angleži ofenzivo proti osiškim četam v Egiptu. Tako imajo zavezniški osiški armado v severni Afriki v kleščah od dveh strani.

Iz Bele hiše je prišla izjava glede namena te ofenzive sledeče:

1) Da se prepreči osišču zasedbi zahodno afriško obal, s čemer bi bilo ogroženo ameriško obrežje.

2) Da se odpre druga fronta in s tem da pomoč junaški Rusiji.

Tako je dobila Nemčija odgovor radi skrivnostnega prenikanja zavezniških ladij v Sredozemlju. Tri dni je berlinski radio naznanjal, da so dospeli v Gibraltar velike skupine zavezniških ladij, bojnih in transportnih, ne da bi mogla dobiti Nemčija odgovor na to. Zdaj ve, da so te ladje vozile ameriško vojaštvo in bojno opremo v Afriko.

Te ameriške čete, ki so zasedle francosko severno Afriko so očitno del tistih, ki so bile že dlje časa v Angliji, kjer so dobile zadnje treninge za ofenzivo. Tem četam v Angliji je poveljeval ameriški general Eisenhower, ki je prevzel zdaj tudi poveljstvo nad ameriški četami v Afriki, katerim se bodo pridružile tudi angleške.

General Eisenhower je potom radia govoril prebivalstvu v francoski severni Afriki ter jih zagotavljal, da so dospeli tje ameriške čete edino z namenom, da uničijo sovražnika Francije in ne francoske državljanje. Obenem je gen. Eisenhower izdal proklamacijo, po kateri naj narod sodeluje pri tej ofenzivi. Poleg francoske zastave mora viseti tudi ameriška. Izdal je tudi ukaz, da morajo ostati mirna francoska bojna mornarica in letalstvo.

Ameriške čete so se izkrcale v Maroku, ki ima obrežje v Atlantiku in Sredozemskem morju ter v Algeriji in Tuniziji, ki imata obrežje v Sredozemskem morju.

Kakšne vrste bojno opremo imajo ameriške čete, ni izdano v javnost. Toda nobenega dvoma ni, da so pripeljale s seboj tanke, topništvo in vse, kar zahteva moderno bojevanje.

V Washingtonu so naznanili izkrcavanje ameriških čet v severni Afriki ob času, ko se je izkrcavanje faktično že vršilo, to je bilo ob devetih zvečer v soboto, kar je bilo ob treh zjutraj v nedeljo. Pri izkrcavanju je pomagala angleška mornarica in letalstvo. Ameriškim četam bodo takoj poslani v pomoč angleške divizije.

Predsednik Roosevelt je zagotovil francoski vladi in narodu, da ameriška ekspedicija na francoski teritorij v severni

Afriki nima drugega namena, kot boj proti osišču in da bo to ozemlje ostalo še naprej last Francije. Toda francoska vlada in narod je naprošena, naj sodeluje z zavezniki v boju proti nemškimi in italijanskim banditom. Tako se bo tudi Francija rešila osiškega jarma. Ta ameriška ekspedicija je prvi zgodovinski korak, da se osvobodi Francijo, je zagotavljala ameriška vlada. Predsednik Roosevelt je prosil Francoze, naj ne ovirajo to podvzetje zavezniških.

Alžir, glavno mesto francoske Alžirije ob Sredozemskem morju, je sinoči kapituliralo in se vdalo ameriškim četam. Mesto se je vdalo ob sedmih zvečer v nedeljo. Dvoje letališč v bližini mesta že uporabljata ameriška in angleška zračna sila. Slišijo se govornice, da je bil v mestu takrat admiral Darlan, vrhovni poveljnik vse francoske bojne sile in da je zdaj ujetnik ameriških čet.

Položaj je sledeč. Alžir se je vdal ameriškim četam in ameriški avijatičarji ter angleška zračna sila že operirata z bližnjih letališč.

Pričakuje se, da se bo vsak čas predalo bojno pristanišče Oran. Obrežne baterije so potopile tukaj dve lahki zavezniški ladji.

Casablanca, ki je francosko pristanišče v Moroku, je tarča zračnih napadov zavezniške bojne sile. Ameriške čete so se izkrcale severno in južno od mesta in ga bodo obkolile.

V Tuniziji, ki je druga francoska posest v severni Afriki, ameriške čete očitno še niso prišle.

Iz Washingtona se poroča, da se ameriške čete izkrcavajo na 1,000 milj dolgem obrežju kar naprej. Francoska vlada trdi, da je prišlo v Afriko 140,000 ameriških vojakov, katerim so se že pridružile tudi angleške divizije.

Frank Vesel v bolnišnici

Poznani slovenski trgovec, Frank Vesel iz 787 E. 185. St. se nahaja že par dni v Lutheran bolnišnici na zapadni strani mesta. Obiski so dovoljeni. Želimo mu, da bi se kmalu boljšega zdravja povrnil domov.

Na bolniški postelji

Joseph Znidaršič, 1188 Narwood Rd. je doma pod zdravniško oskrbo. Prijatelji ga lahko obiščejo. Želimo mu skorajšno okrevanje.

Naši vojaki

John Novosel, sin Mr. in Mrs. Francisco, Cal.

Novosel iz 15618 Holmes Ave. je že dve leti v armadi. Priporoča se prijateljem, naj mu pišejo ob priliki kako kartico. Njegov naslov je: Pfc. John Novosel, 35009209, Co. C, 174th Inf. A. P. O. 930, c/o. Postmaster San

Corp. Joseph Lunder Jr. je prišel na dopust za 11 dni k svojim staršem, Mr. in Mrs. Joseph Lunder, 9308 Parmelee Ave. V četrtak se bo vrnil nazaj v Camp Robinson, Ark.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnicah: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 263 Mon., Nov. 9, 1942

1942 in 1918

Te dni nam je naše časopisje poročalo na dolgo in široko, da je na Kolumbov dan, 12. oktobra, državni pomožni tajnik Mr. Biddle dal v New Yorku na italijanskem dnevu v imenu vlade Italijanom izjavo, da s tem dnem prenehajo Italijani nedržavljani biti "enemy aliens," tuji sovražniki, če tudi smo v bojnem stanju z njih domovino Italijo.

Brez vsakega dvoma je naša vlada dobro premislila, imela tehtne vzroke in velike namene, da se je odločila za ta izredni korak.

Brez dvoma je pa to tudi velika zmaga italijanske propagande tukaj v USA, na katero so Italijani lahko ponosni.

Take uspehe dosega samo smoteno urejeno narodno delo pod vodstvom zmognih voditeljev, in s sodelovanjem združenih in disciplinirane mase dotičnega ljudstva samega. Z drugimi besedami povedano: to so uspehi pravilno urejene politične akcije in pravilno urejene propagande.

Na vsaki način torej sijajna zmaga italijanske propagande.

Tako je 1942.

Bilo je pa leta 1918.

Takrat smo se borili za svojo svobodo z ustanovitvijo države Jugoslavije.

Proti temu delu smo imeli mogočne sovražnike: Nemce, Avstrijce, Madjare in Italijane.

Nemci, Avstrijci in Madjari so bili res sovražniki, vendar njih propaganda je bila zelo močna. Italijani so bili zavezniški narod in sobojevniki, ki so imeli v žepu celo londonski pakt.

Mi takrat Jugoslavije še nismo imeli. Zato takrat ni bilo še jugoslovanske vlade v Londonu. Nismo imeli tukaj svoje ambasadorja, ne konzulov. Nismo imeli ministrov, članov vlade tukaj, ki bi vodili politično akcijo in našo propagando. Edini vladni zastopnik izmed jugoslovanskih narodov je bil srbski konzul prof. Puppini, pa še ta je bil Velikorsrb, toraj nerazpoložen za pravo svobodno Jugoslavijo.

Imeli smo samo privatni Jugoslovanski Narodni Odbor v Londonu. V Ameriki smo imeli samo nekoliko privatnih zastopnikov londonskega odbora, med katerimi sta bila za Slovence dr. Marušič in dr. Vošnjak.

Toda takrat smo pa imeli Slovenci, Hrvatje in Srbi dobro izvedeno politično organizacijo: Slovensko Narodno Zvezo, (Republikansko Združenje s tem delom ni sodelovalo, šlo je svoja pota in nam celo nasprotovalo), Hrvatje so imeli svoj Savjez, Srbi svojo Narodno Odbrano. Te tri organizacije so pa imele v Washingtonu Wilsonov Jugoslav National Council, v katerem so bili po štirje delegati iz vsake te politične organizacije. Za Slovence so bili: pokojni urednik Louis Pirc, Mr. Pavel Schneller, Mr. Josip Zalar in Rev. Kazimir Zakrajšek.

Pa kaj se je doseglo?

Nekako februarja, 1918. dneva ne vem, je predsednik Wilson razglasil svoje točke o vojnih ciljih Zaveznikov. V njih je pa zahteval za avstrijske Jugoslovane samo "najširšo avtonomijo v Avstriji," toraj ne svobode in ne Jugoslavije. Slovence, Hrvatje in prečanske Srbe je to seveda globoko zabolelo. Takoj so šli na delo: londonski odbor v Londonu, Jugoslav National Council v Washingtonu, po Ameriki pa tri zgoraj imenovane narodne politične organizacije. Delalo se je z vsjo odločnostjo in pridnostjo. Vsi, ki ste takrat sodelovali, se tega gotovo še spominjate.

In kaj smo dosegli?

Popolno zmago in sicer tudi proti zavezniški Italiji. Ze za 3. julija, isto leto, je državni tajnik Lansing poklical k sebi odbornike Jugoslav National Councila, da jim je povedal, da bo drugi dan, 4. julija, predsednik Wilson na grobu George Washingtona razglasil nove svoje točke, v katerih pa bo zahteval tudi za avstrijske Jugoslovane popolno svobodo z ustanovitvijo nove države Jugoslavije. Za nas Slovence bo dal pa še posebno važno izjavo glede razmejitev Slovenije in Italije, ki se mora izvršiti po "clearly recognizable lines," toraj sijajna zmaga slovenske pravilno urejene politične akcije in močne slovenske propagande.

Tako je bilo pa 1918.

Nikogar ne maram kritizirati. Bog me varuj. Nikomur ničesar očitati. Povedal sem samo zgodovinsko dejstvo, ki se ne da utajiti, in sicer tako, kakoršno je bilo.

K. Z. Kovač.

TAKO GOVORE NEMCI

Na poti h koncu? — Smatram za zmago zdravega razuma, da smo dosegli sporazum z Rusijo. (Adolf Hitler, obletnica ponesrečenega puča, Monakovo, 8. 11. 39.)

Temeljna misel osiščca — Skupni boj proti boljšeškim barbarizmu je postavil fašističnemu in nacional-socialističnemu novinarstvu skupne temelje. (Dr. Dietrich, narodni poslanik nosnikarske službe v Rajhu, na obisku novinarjev v Rimu 19. 11. 1939.)

BESEDA IZ NARODA

Vabilo na kongres

Človek bi pričakoval, da bo v teh resnih časih mogoč kakšen skupen nastop za kongres, ki ga sklicuje neki odbor. Toda, ako prebereš vabilo in ga preštudiraš, takoj lahko razvidiš, da se ne gre za skupni nastop. Vabilo ni iskreno in ni vabilo za vse, še manj pa za to, da bi se pozvalo najpotrebnejše.

V prvič je bila narejena taka polomija, katero sedaj sami priznajo, sedaj sledi v drugič z malo izjemo na podoben način. Naj pojasnim.

V vabilu se našteva vse skupine, društva in klube, uradnike, katerim se da še prilika na dvojni zastopstvo, če bi se ga hoteli poslužiti. Skrbno se pa ogiblje in tudi ogne najvažnejših in najpomembnejših organizacij, po katerih je vse drugo prišlo in iz njih izšlo mednami v Ameriki, in to so naše cerkve ali župnije. Odbor se je zelo previdno ognil povabiti te, zelo lepo se je izmuznil in jih pustil na cedilu, češ, če hočete lahko pridete, vemo pa, da na tako vabilo sami itak ne boste prišli. Drugače si ne morem razlagati vabila, ki vse drugo našteva z imeni, le fare, ki naj ostanejo tam kjer so.

Poglejmo malo bolj v to stvar. Komur je kaj na tem, da se gre za važno in skupno stvar, ki se tiče celega naroda, se bo strinja z menoj. Ali se ne morejo župnije smatrati kot take za vredne jih vpoštevati, če jih ne smatrate že posamezno pismeno povabiti, kakor ste povabili klube, pa bi jih vsaj imenovali v vabilu, da so povabljeni tudi zastopniki slovenskih fara, pa naj pridejo če morejo župniki, ali pa naj pošlejo zastopnike, ali pa naj sporočajo pismeno njih želje in priporočila.

Če bi bili iskreni in vabilu in v mišljenju za kongres, bi bili to tudi storili, toda ker tega niste storili, ko že v drugo ali tretje vabite, je to znamenje, da se tega ogibljete. Vse izgleda, da ni na tem, da bi se šlo za resno in za skupni nastop marveč, da se vodi sebično in da se stvari ne posveča tiste važnosti, kakor se poroča na prvih straneh naših časopisov za izvolitev delegatov.

Če bo zopet sledila polomija, vedite, da izhaja iz tega, ker ni iskrenosti in ker ni namena za vseskupni nastop. Dokler pa tega ne bo, bodo sledile še nadalje polomije. Če vi ne računate na katoliško ljudstvo, ki danes še vendar nekaj šteje, vedite, da mi katoličanje ne moremo računati na nobeno tako sodelovanje. Če smo mi v vaših očeh tako malo vpoštevani vredni z našimi farami, je nam prav tako malo za kongrese, batera na tak način sklicujete. Kjer se dela tako, tam uspeha ne bo. Katoličanje smo vedno pripravljeno delati roka v roki z še takimi naprednjaki, dokler bodo isti nas vpoštevati enako vredno povabiti na kakšen kongres. Prezirani pa ne bom radi sledili, ker so skušnjenke že znanami iz prejšnjih dni.

Anton Grdina.

Oglašaj—boš prodal!

Kdor hoče kaj prodati ali kupiti, mora oglašati pa naj bo že na ta ali oni način, da tako ljudje izvejo, kaj se prodaja in koliko se kupi za majhen ali velik denar. Tudi tukaj je nekaj napredaj in sicer za samo 50 centov, to je vstopnica, katero lahko kupite od staršev ali otrok-pevcev Mladinskega pevskega zbora na Waterloo Rd.

Ta mladinski zbor bo priredil lep koncert in igrivo v nedeljo 15. novembra popoldne ob pol štirih. Pevske točke bodo pod vodstvom pevovodje g.

Louis Semeta in režija igre pa pod vodstvom g. Steblaja. To sta oba zmogni voditelja svojih skupin. Brez dvoma, da ne bo nikomur žal, kdor jih bo prišel poslušati ter žrtvoval par ur časa in pa malenkostno vsoto za vstopnico in dal s tem vzpodbudo in priznanje mladini, o kateri vedno govorimo in pišemo, da je naša bodočnost.

Ni moj namen tukaj na dolgo in široko opisavati, kaj vse so ti zbori že podali na naših odrih. Kdor jih je že kedaj videl, tega ni treba še posebej vabiti in kdor jih pa še ni videl, ta pa naj pride v nedeljo 15. novembra popoldne in če ne bo zadovoljen, dobi vstopnico povrnjeno.

Večkrat se je že slišalo opazke, kaj nam bodo slovenski mladinski zbori, kaj nam bo slovenska šola, saj tukaj je državni jezik angleški in vse drugo otroku ne bo nič koristilo. Toda zavedajte se, da kar se naučite v mladosti, tega vam nihče ne more odvzeti in nikdar ne veste, kdaj vam bo to koristilo. Ravno sedaj bodo imeli marsikateri starši otrok, kateri so bili dali priliko in jih vzpodbujali k učenju ter sami žrtvovali čas in denar za vzdrževanje teh ustanov, veliko tolažbo in zadoščenje, ko bodo in že prejemale pisma od svojih sinov, ki služijo v armadi in pišejo domov v slovenskem jeziku. V požrtvovalnosti je bila njih želja, da bi jih otrok razumel in tudi oni njega.

Prijazno ste vabljeni vsi, ki ljubite slovensko petje in dramatiko, da pridete v nedeljo 15. novembra ob 3:30 v dvorano Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

Ivanka Kapeli.

Podružnica št. 25 SZZ

Največja podružnica pri Slovenski ženski zvezi št. 25, bo obhajala ta mesec 14 letnico obstoja. To je že precejšnje število let in vendar se vidi tistim, ki ste bile med ustanoviteljicami kakor sem bila tudi podpisana, kot bi bila ta doba borih 14 mesecev. Kljub temu pa, da se nam vidi, da je ta čas hitro potekel, pa je bilo pri podružnici izvršenega mnogo dela, ki pa je bilo v korist in čast ne le članicam, ampak tudi v dobrobit splošnosti, pa naj si bo moralno ali materialno.

Da so bile uradnice vedno aktivne kaže tudi dejstvo, ker šteje podružnica danes 1093 članice. Poleg vseh drugih je priznanja vredna sedanja in že več letna tajnica Mary Otoničar, ki kot marljiva čebelica še vedno nabira novih članic in je tudi vsestransko delovna.

Nalogo sem dobila, da javno sporočim, kako bomo praznovali ta naš jubilej. V ponedeljek, 9. novembra se bo vršila prireditve v šoli sv. Vida in sicer takoj po redni seji. Začetek točno ob osmi uri.

Po pozdravu predsednice Mary Peternel zapojeta nekaj pesmi Mary Marinko in Frances Cerar; nato bo vprizoritev "Slika današnjih dni." To bo gotovo zopet nekaj lepega, ker imajo stvar v rokah zmogne osebe. Po vsem tem se pa prične splošna zabava. Take vrste prireditve še posebno blažilo vplivajo na tiste matere, katerih sinovi so odšli na branik domovine in demokracije. Vlijejo jim novega poguma in moči, da tako lažje prenašajo bol ločitve. Zavedajte se, da ni zdravo, da bi se vedno zaklepale same vse, pa doma sede, zato je potrebno, da posečate lepe prireditve in tako vsaj za nekaj časa pozabite na vsakdanje skrbi in težave. Članice in splošno občinstvo je prav prijazno vabljeni da se v velikem

številu udeležite praznovanja jubileja 14-letnice. Ne pozabite priti nocoj v šolsko dvorano sv. Vida.

Frances Ponikvar

Glas iz Euclida

Namen današnjega dopisa je javno naznaniti vsem bratom in sestram društva Cvetiči Nobel št. 450 SNPJ, ter vsem njih prijateljem in znanecem, da bo naše društvo praznovalo 20 letnico svojega obstanka in sicer v nedeljo 15. novembra popoldne.

Pred dvajsetimi leti se je bila zbrala peščica zavednih Slovencev v tej, takrat še redko naseljeni, naselbini ter ustanovila društvo št. 450 SNPJ, ime društva pa so izbrali po tej naselbini Nobel in še dodali "Cvetiči," kajti takrat se je šele prav za prav pričela ta naselbina razcvitati in Slovenci so prihajali od vseh strani in tako je nastalo ime "Cvetiči Nobel."

Seveda je bil začetek težak, toda tega se t danjini zavedni Slovenci niso ustrašili in je kljub razburkanim časom društvo premagalo vse zapreke in korakalo s ponosom naprej, kar upamo, da bo tudi v bodoče.

Dvajset let je že precej dolga doba in marsikaj se spremeni, zato pa tudi mi ne bomo mogli pokazati dosti ustanovnih članov razven par, ki jih še živi, nekaj se jih je podalo drugam za boljšim kosom kruha, nekaj nam jih je pobrala zadnja depresija in druge pa že krije črna zemlja. Od početka pa do danes smo spremili že 27 članov k večnemu počitku.

Zatorej bratje in sestre pa mi sedaj držimo trdno odkar so nas oni zapustili ter delujmo skupno v korist članov, društva in Jednote ter dostojno praznujmo ta redki jubilej. Program bo precej obširen. Glavni govornik bo Matt Petrovič, predsednik gospodarskega odseka, ki bo zastopal Jednoto. Potem bodo proizvajane razne pevске in muzikalne točke po sledečih osebah: Margaret Matjažič, Stanley Poropat, Valentine Gril, Tony Svet, Joan Michael, Mildred Berčić, Richard Lauretich, Frances Maurich, Violet Vogrin, Herman Sluga, Jr., Berta Zaic, Alice Kristopher, sestre Matilda Černe in Josephine Radica, Michael Walsh, Joe Gombach. V programu bosta nastopila tudi dobro poznana in priljubljena pevca ga. Antoinette Simič in g. Frank Plut ter naš domač pevski zbor Slovan.

Program se prične točno ob pol štirih popoldne v nedeljo 15. novembra, zvečer ob sedmih se pa prične ples, za katerega bo igral Vadalov orkester. Vstopnina k programu je 40 centov, samo za ples pa je 30 centov. Naše kuharice se že nekaj prav na tihem menijo, a kaj bodo pripravile, to je pa njih skrivnost. Žeje tudi ne bo treba trpeti, kajti za vesplošno potrebo jamči odbor. Končno pa vabimo vse člane in članice ter cenjeno občinstvo na obilo udeležbo. Vsakega naj vodi pot omenjeni dan v Slovenski društveni dom v Euclid. Na svidenje 15. novembra.

Vam kliče odbor.

Zahvala

Spodaj podpisana se najlepše zahvaljuje vsem, ki so kaj pomagali k tako lepo praznovanem zlatem jubileju. Naj prejmejo najino najiskrenejšo zahvalo sledeči: Mr. Anton Grdina, Mr. Joseph Svete in sinova iz Lorain, Ohio, Father Kazimir Zakrajšek, pevsko društvo Slovan, društvo V boj št. 53 SNPJ, Mr. John Zallar za torto, ter sorodnikom in prijateljem, ki ste prišli in se udeležili najine 50 letnice.

Prav tako se iz dna srca zahvaljujeva najinim hčeram in

Če verjamate al' pa ne

Naš Brownie je pes. To je treba omeniti, da ne bo kdo mislil, da je konj. Kaj pa bom s konjem, lepo vas prosim. Sreča je, da Brownie ni konj. Kako bi pa izgledalo, če bi se konj vlegel v parlorju pod zofo, kakor se zdaj pes. Tam leži toliko časa, dokler ga ne spazi bistro oko našega hišnega gospodarja oziroma gospodinje. Ako Johane ni doma, potem je Brownie absolutno gospodar na zofi. Če je Johana v kuhinji, je Brownie pod

zotem ter sinovom in njih ženam, ki ste vse za naju tako lepo napravili. Hvala tudi kuharici Mrs. Gorjanc in vsem, ki ste pomagale in pomagali. Še enkrat vam vsem skupaj najlepša hvala za udeležbo in darila. Ostajava vam hvaležna.

Matija in Franciška Smith.

Pasijonske igre v mestu

Začenši v torek 10. novembra bodo predstavljali v Masonic Temple "Pasijonske igre." Predstave bodo vsak dan popoldne in zvečer. Glavno vlogo ima Joseph Meier. Prvič je bila pripravljena ta igra leta 1242 in sicer so podali to pretresljivo dramo menihu v samostanu Cappenburg.

Pasijonske igre predstavljajo zadnjih sedem dni Jezusovega življenja, začenši z njegovim znamenjavnim prihodom v Jeruzalem in končavši z njegovo smrtjo na križu in z Njegovim vstajenjem.

Boji v Jugoslaviji

London. (NYT) — V zvezi z obiskom ameriškega finančnega ministra, g. Henry Morgenthau-a, v Londonu, prinaša Times uvodni članek o pomenu tega obiska. Govoreč o principih, uveljavljenih v anglo-amerikanskem sporazumu medsebojne pomoči in v predsednikovi poslanici kongresu iz meseca junija, izvaja Times naslednje:

"Čimveč premišljujemo o pomenu teh izjav, tem višje cenimo njih mladost, katero bodo najbolj cenili narodi kakor Rusi, Kitajci, Grki in Jugoslavi, ki se doprinešili žrtve in napore, s katerimi se Velika Britanija in Zedinjene Države nitf še ne moreti začeti primerjati.

Nemci se maščujejo nad civilnim prebivalstvom

New York. (NYT) — Nemci nastopajo napram bosanskim kmetom v okolič Kupreša s strahovitim terorjem, da bi se maščevali za uničenje železnega rudnika v Kuprešu in porušenje plavžev. Ravno tako ravna Nemci s prebivalstvom tudi v drugih krajih kjer divjajo boji.

Ustaški oddelki pod vodstvom nemških SS-čistnikov obešajo in streljajo vse tmete, ki so osumljeni direktno ali indirektno udeležbe v bojih in nenadnih gerilskih napadih na Kupreš.

zofo, ako je pa Johana v parlorju, je pa Brownie v klef na nezom. Saj drugače sta strahovito velika prijatelja. Samo z odložitvami na parlor se ne strinjata v potiski.

Naš Brownie je zelo zapodljiva žival. Ne popadljiva, ampak zapodljiva. Veste, da tema dvema besedama je velika razlika, kar bodo posebno videli tisti, ki so že kdaj pse podili seboj.

Kadar pospravljam po trave veje in drugo, mi ni treba skrbeti nič delati. Vejo samo pokolimo. Browniu in takoj jo popadam nese, kamor mu pokažem. Bleda tega ga še nisem navadila, da je vejo pustil tam, ampak jo ročno prinese nazaj. Torej je tako spravljane toliko, kot bi veje zlivaj v jezero Erie.

Po vseh cestah na Rožnik, ga poznajo in ga imajo radi. Če se človek ne more jeziti nanj, potem en zgled. Perlinova mama na 221. cest so oni dan nebeli stili pred njih krasno rezidenco. Pa pride naš Brownie, ki je ravno tisti dan okrajni istražilec. On ga zagleda prijazen, pridno Mrs. Perlin, ki veselo maha z zadnjo premo, potem ji ureže naravnost k rožniku, bi se malo prislonil. Saj ve kaj mislim, menda ja.

Mrs. Perlin pa ne pusti, da se kdo prislanjal k njenim nogam, pa naj bo to dvočlono, pa štirinožno žival. Rožnik bere kamen in ga zadržaja Brownie-u. Saj ga ni mogoče zgrešiti, pa ga je. Pa veste, je napravil Brownie? To sem ga naučil. Zapodi se kamnom, ga zgrabi z zobmi, ga prijazno mahaje z repom, nese Mrs. Perlin nazaj. Ne, ali je hotel s tem dati Mrs. Perlinu en "čenč," da postane kamnom, ali kaj. Pa ni, ampak ga je lepo pobožala in mu dala: "Si že pridkan, Brownieček."

Čakajte, saj nima samega telje na Rožniku. Ne, ampak ima nekoga za naš čest, ki ne more videti s koncem oči. To je onjav pes, štiri leta naše. To je nekaj pasji širine se šteje, da je nekaj več kot. Mož in žena nimata otrok, pa početa s tem psom to, lepo počesan, spi na meki stelji, je samo izbrane jedi točno ob petih popoldne ga ljejo na izprehod.

Tega psa ima naš Brownie piki. Z vsemi tisoči psi, kar je na Rožniku, se dobro razume s tem pa ne. Točno vsako dan dne gre naš Brownie izjaviti in tam na ves glas izjaviti je zaničevanje nad takim tancem. In popoldne prinese uri našega Browniea ne nobena sila v hiši. Jo že izvije, da je zunaj in pred čaka, kdaj bodo pripeljali ga pasjega škrica na vrvi, v Gospodar ga ima na vrvi, v pa ima navadno kak kamno pa krepelce. To je v potašemu Brownie-u. Če Brownie more po nobeni viži do gosposkega kolega, potem svoje primerne daljave pove svoje sje mnenje.

Je res čudno! Venomer okrog naše hiše in po našem jaču psi, mali in veliki, grdi lepi, pa se naš Brownie razume, da je kaj. Navadno se povabi v riaga-ringa-ringa benim sprl. Zato je pa najbolj čudno, da tistega ne videti in ne trpeti. Ali je njima kaka krvna osveta, ali kake ljubice, ali kaj je, pa vem.

Enkrat je Brownie prislonil domov in se držal za stegno, mlo gledal v nas, češ, kako bel! Takoj sem uganil, da je skupil pri sosedovih. Pa se je šel tri dni zdoma. Pa se je zal in zopet tekel kričati na videli in ne trpeti. Ali je izkupil, da bo imel zadosti izkupil, da bo imel zadosti jaz si že naprej umijem roke.

SKLAD V SREBRNEM JEZERU

"Pa o rožje so mu pustili videl?"

"Le počakajte še!" je pravil Bill. "Niste ga še videli! Kdo ve, kaj se še utegne zgoditi!"

"Pa ga bom videl še danes!" "Ujet je —!"

"Pshaw —! Sam se bo osvobodil. In če se ne more, ga bomo pa mi rešili iz rok Utahov." Bregovi potoka, ki so ob njem jezili, so odstopili in se razširili v ravnino, na kateri sta ležala jezero in tabor Utahov. Na ravnini sami ni bilo drevja, višine, ki so jo obdajale, pa so bile zaraščene in gozd je segal z redkim drevjem in goščavo vse do prerije. Lovci so se obrnili na desno ter skriti med drevjem in grmovjem jezili ob pobočju na severnem robu ravnine proti zapadu do mesta, kjer se je v strmeh padcu izlival v jezero gorski potok. Ob njem so pojezdili navzgor nekaj sto korakov daleč v gozd in razjahali. Prostor je bil kaj pripraven za taborenje in opazovanje. Gozd jih je kril, mehki mah je vabil k počitku in dobro se je videlo med drevjem v tabor, ki je ležal pod njimi.

Utahi so stali južno od tabora. Ni se videlo, kaj počenjajo. Nenadoma pa sta se dva odločila iz gruče ter stekla po ravnini proti jugu.

"Kaj pa tisto pomeni?" je dejal Old Firehand, opazoval tabor z daljnogledom ter iznenaden vzklilnil:

"Tekma med rdečkarjem in belim —! Seveda gre za življenje —. Beli je majhen človek. In še šepa povrh —. Rdeči ga je že daleč prehitel, zmagal bo —."

Dal je še Winnetou steklo. Komaj da je Apač pogledal, kaj je tudi iznenaden vzklilnil: "Beli je Hobbler Frank —! Ubogi mali junak —! Za življenje teče in nikdar ne bo prehitel rdečega dolgina —"

"Hobbler Frank —?" se je razveselil Old Firehand. "Ne smemo držati rok križem —. Poznam ga —. Nekaj moramo ukreniti, da mu pomagamo —. Ne sme podleči!"

"Se ni treba. Ni nevarno. Saj je Old Shatterhand pri njem!" je dejal Apač.

Drevje je zakrivalo del prerije, tekača sta jim izginila izpred oči. Čuli pa so kako rdečkarji kričijo.

"Kaj neki imajo —?" je menil Humpy Bill.

"Svojega tovariša pozdravljajo, ki je zmagal!" je razlagal Old Firehand. "Pomagati bo treba Hobbleru Franku."

Čakali so, da se vrmeta in so bili seveda prepričani, da bo rdečkar prvi. Pa silno so se začudili, ko se je reprimkavalno pojavil Hobbler Frank in še čisto udobno je korakal, kot da gre na sprehod.

"Hobbler Frank je prvi —?" se je zavzel Old Firehand. "Ni mogoče —! Saj je bil vendar daleč za nasprotnikom —!"

"Najbrž si je pomagal z zvijačo. Bomo že zveleli, kako je bilo s tekmo."

Poglej, kako valovi med rdečkarji! Jezni so, da je zmagal Hobbler Frank!"

Spet so čakali, nolče je opazoval Winnetou ravnino in povedal:

"Rdeči se vračajo v tabor —. In za njimi, da —! Štirje beli stopajo za njimi —. Poznam jih!"

"Jaz tudi! S prestim očesom jih je spoznal!" je vzklilnil Droll. "Old Shatterhand je, Dolgi Davy, Debeli Jemmy in tisti mali, šepavi Hobbler Frank, zmagovalec!"

Vsi so radovni vstali in prežali skozi drevje. Saj so bila po širnem zapidu znana imena, ki jih je našel Droll. Ene so poznali lovci osebnostno, o drugih so že mnogo slišali, posebno rafterji, vsi so se veselili, da jih bodo kmalu videli.

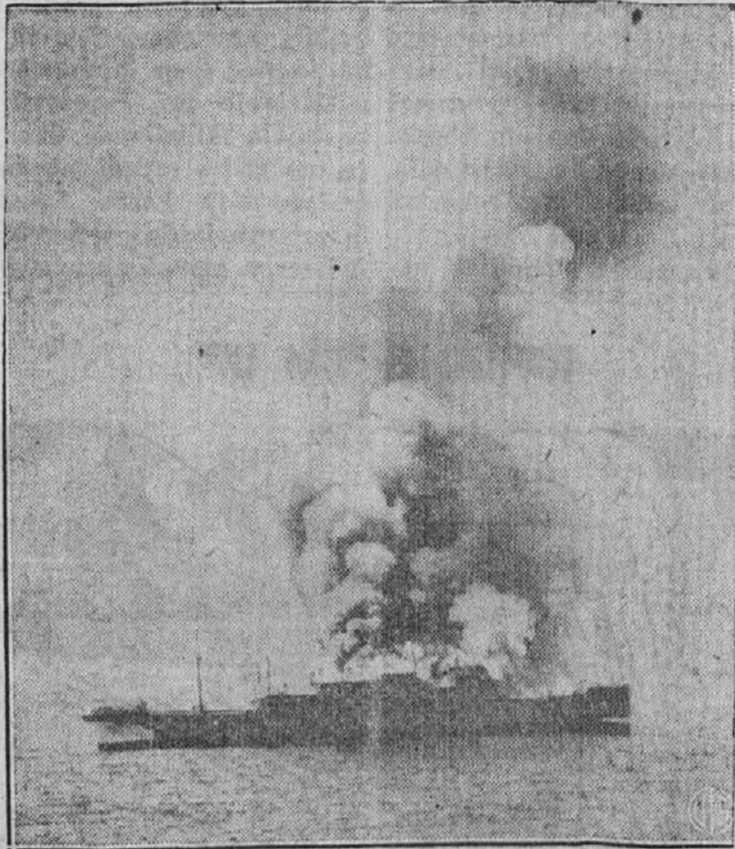
(Dalje prihodnjic)

1942	NOV.	1942
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

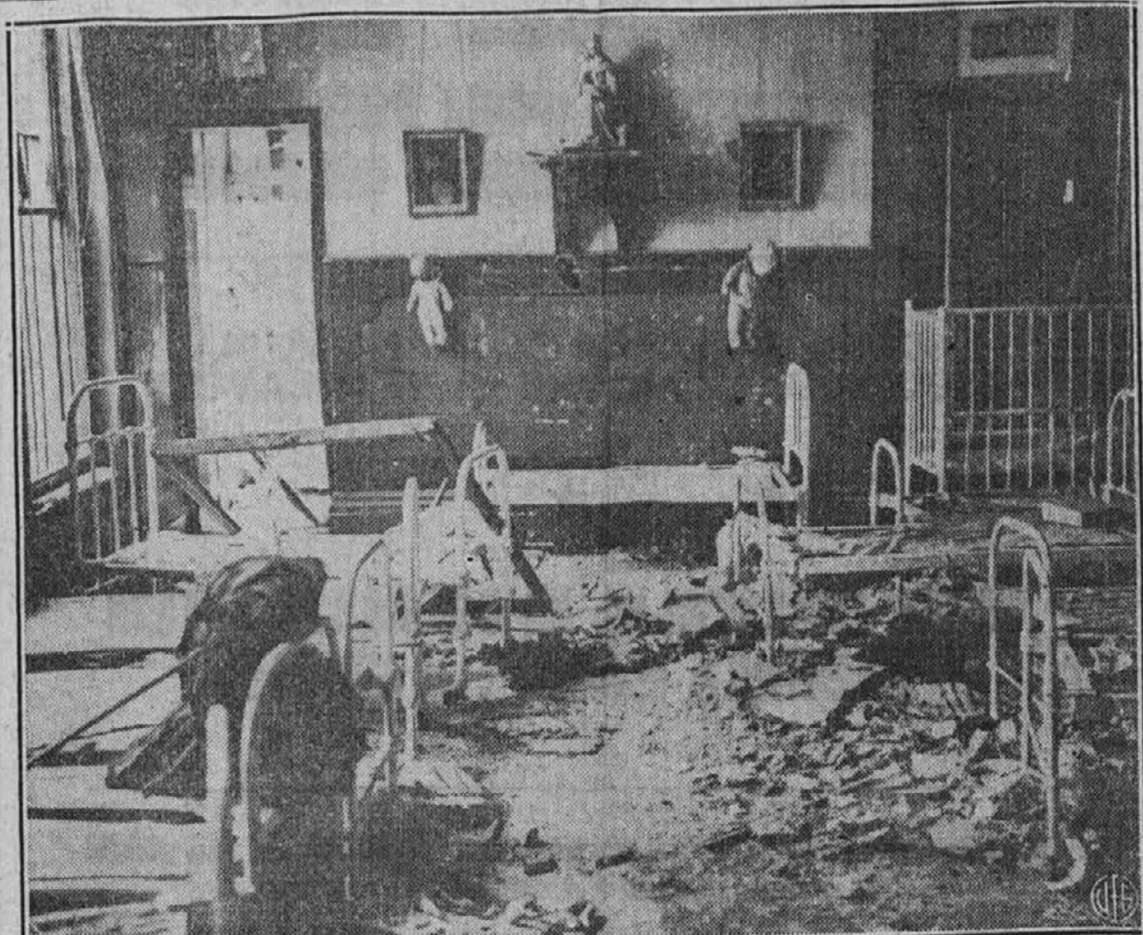
- NOVEMBER**
- 14.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 15.—Mladinski pevski zbor Črički priredi ob 4 popoldne koncert v SLD na 80. cesti.
- 15.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. ima prireditve v SDD na Waterloo Rd.
- 21.—24.—Bazar župnije Marije Vnebovzete v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 21.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju SND.
- 22.—Dramski zbor Ivan Cankar predstava v avditoriju SND.
- DECEMBER**
- 6.—Slovenski kongres v avditoriju SND.
- 6.—Pevski zbor Slovan priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave., začetek ob 3:30 popoldne.
- 20.—Slovenska šola SND božičnica v avditoriju SND.

Ko so osišeni mornarji videli, da ne bodo mogli rešiti svoje ladje pred sovražniki, zato so jo raje sami zažgali. Ladjo je zasledila ob avstralski obali avstralska obrežna straža, katere topovi so potem pogreznilo gorečo sovražnico.

Mrs. Leon Henderson oddaja odvečno avtomobilsko pnevmatiko vozniku Railway Express kompanije. Voznik zpiše številko pnevmatike in lastnik potem prejme ček, kolikor je bila pnevmatika vredna.

Hitlerjevci so obiskali ta zavod za pohabljenе otroke ob južni angleški obali. Slika nam predstavlja razdejan spalnó sobo, kjer so se v času bombnega napada nahajali pohabljeni otroci. Eden izmed otrok je bil ubit in pet pa jih je bilo ranjenih. Usmiljene sestre so z veliko požrtvovalnostjo znesle otroke na varno.

20.—Mladinski pevski zbor Škrjančki priredi božičnico v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

28.—American Jugoslav Veterans, prireditve v avditoriju SND.

31.—Silvestrov večer slov. doma in Klub družtev SND v obeh dvoranah SND.

JANUAR

- 1.—Red Jackets (Macca-bees), plesna veselica v SND.
- 2.—Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ, plesna veselica v SND.
- 16.—Glasbena matica, plesna veselica v SND.
- 17.—Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ, proslava 30-nice v SND.
- 23.—Društvo Kristusa Kralja, št. 226 KSKJ, plesna veselica v SND.
- 24.—Ivan Cankar, predstava in ples v SND.
- 29.—Rooseveltov ples v SND.
- 30.—St. Vitus Booster Club, plesna veselica v SND.

FEBRUAR

- 6.—Društvo France Frešeren, št. 17 SDZ priredi plesno veselico v avditoriju SND na St. Clair Ave.
- 14.—Društvo Ribnica, št. 12 SDZ proslavlja 30-letnico občinstva v avditoriju SND na St. Clair Ave.
- 20.—Društvo Ložka dolina, plesna veselica v SND.
- 27.—Društvo Danica, št. 11 SDZ, plesna veselica v SND.
- 28.—Ivan Cankar, predstava v SND.

DOVOLJ POKORE

(Povest. — Spisal F. S. Finžgar)

Ne bomo trdili, da so strahovi. Ali tega ne more nihče utajiti, da je vsakemu nekoliko teneje o pozni ponočni uri, če ga pot privede na — ali mimo pokopališča. Morda vzbuja ta strah spomin na one, katerih trupla spe pod grobovi, duše se pa veselo — ali trpe, in bi rade šle nazaj v telo, da bi popravile, kar so zamudile; morda nas straši spomin na razne pravljice, katere se nam v črni noči blizu skrivnostnega kraja, kjer se dvigajo mramornati spominki kot beli duhovi, in temni cvetni grmič in črni križi kot mrtvaške pošastne sence — morda se ta spomin oživlja in domišljija razdraži, da se bojimo sami sebe. Naj bo kakor hoče, toliko vemo, da vse to ni bilo vzrok tisto noč po Klemenovem pogrebu, da je Bojejev hlapec pribežal domov ves prepoten, da so se mu lasje ježili in tresla kolena, kot bi imel mrzlico. Zavil se je v hle-

vu na pogradu čez glavo in molil s tako navdušenostjo, kot nikdar poprej. Proti jutru je šele zaspal. Drugo jutro je pa razbunal po celi vasi: Na Klemenovem grobu straši, grozovito straši. Pravil in opisaval je Jernej ta strah tako natančno, da mu je mnogo ljudij verjelo in da je marsikdo sklenil, da ne pojde nikakor mimo pokopališča, kadar odzveni enkrat sv. Florjanu.

Hlapec je trdil, da je razločno slišal mlo ječanje in zdihovanje, da je slišal smeh in krohot, da je videl na grobu silno črno postavo, ki se je pripogibala in dvigala, krčila roke in širila tako visoko in široko, kot so bile veje posekanega oreha sredi vasi.

Ta novica je šla hitro po celi vasi, iz vasi po celi fari in kmalu prišla na uho Stgrarič in Stgrarju. Franci je bilo silno hudo in ni si mogla misliti, zakaj bi ded ne imel pokoja v črni zemlji, saj je bil tako dober, tako pravičen in pošten. Strgar je Franco tolažil, češ, ne bodi no taka in ne veruj vsega, kar ljudje trobijo. Bolejev hlapec je brčkone imel slabo vest, ker je morda lazil po noči tam, kjer bi ne smel, in zato ga je popadel strah pri cerkvi in pokopališču.

"Misliš," je rekla Francka možu in ga pogledala zaupno v oči. Ali kljub temu se ni mogla otresti vse žalosti.

XI.

O najboljem človeku se po pogrebu govori komaj teden dni, potem se pa pozabi in izginje iz spomina, kot bi ga nikdar ne bilo. In nad njegovim grobom sveti solnce kot poprej, vrste se taiste zvezde kot prej, vrstijo letni časi, opravljajo dela, kakor prej redno in po vrsti: če ga je zmanjkalo, zato ni nobena njiva neobdelana, nobena hiša se ne podere, vse gre v starem toku vedno dalje in dalje. Tak je človek — in je prav tisti človek tako kratkoviden in pogosto tako vase zaljubljen, da misli v svoji oholosti: Če mene enkrat ne bo, mora iti vse narobe. Revez, ki ima oči, da bi gledal, pa ne vidi nič krog sebe, ne spozna, da jih umrje na stotine boljših od njega, in se zbog tega zemlja ne spravi niti za las iz tečajev.

Brez dvoma bi bili ljudje prav tako hitro pozabili tudi Klemena, da jih ni begal ta nenadni strah na njegovem grobu. Nikdar in od nikogar ugnanim ženskim jezikom je bila to najugodnejša prilika, da so rešetale spletke in dogodke cele fare, kolikor daleč je segal njih opravljivi spomin, in na vsak način so hotele zaslediti črn madež na duši rajnega Klemena, katerega siromak ni mogel oprati in poravnati v nagli izpovedi pred nenadno smrtjo. V toliko torej je vplivala Klemenova smrt na ljudi; zemlja pa se je prav tako vrtela, delo je šlo takisto od rok kot poprej, le klepetavi jeziki so se sukali izredno naglo in spretno.

In še nekaj ni zamolčati: Poljak se je čisto predrugatil. Odkar je zapela lopata nad Klemenovo gomilo, od tedaj je videl Matija malokdo. Poprej si ga naletel v vsaki gostilni, v vsaki kričehi in se pripravljali družbi. Sedaj ga je srečal le

tu in tam kdo, ko je lazil samotno po hosti, poglel po skritih grmih in govoril sam s sabo, smejal se včasih, včasih modroval, navadno pa molčal. Marsikom ni dal odgovora na vprašanje. S premmogimi je govoril zopet rad in mnogo. A govorjenje je bilo zbegano, brez zveze, temno in dostikrat neumevno.

Doma jim ni delal nobene preglavice. Jedel je, kar so mu dali, delal ni nič, govoril tudi skoro nič. Po dva dni je preležal v slami in ni dal nikomur, ne ženi ne hčeri odgovora, po dva dni ga zopet ni bilo doma, da niso nič vedeli, kje in kod hodi. Poljački je bilo silno težko in bridko. Prosila ga je, naj ne bo tak, naj spi v hiši in naj se ne potika po hlevu in tujih vsivih. Vse zastoj. Matijec jima na take prošnje ni nikoli nič odgovoril in ostal nepopoljšljiv.

Ljudje so ga sodili različno: Eni so trdili, da se je zmešal od preobilne pijače in vednega tuhtanja; drugi so rekli, da ga grize vest, ter neomajano verjeli, da je on požigalec. Nekateri so bili celo tako hudobni, da so sumili Poljaka, da je njegova blaznost le na videz, da je tako pretkan in zvit ter da hoče na ta način ubežati pravici. Treznejši ljudje so bili pa prepričani, da je zblaznel in so ga pomilovali ter pustili čisto v miru.

(Dalje prihodnjic.)

DELO DOBIJO

Voznika se sprejme

Sprejme se moškega, ki bi vozil truk. Delo je samo za delni čas na teden. Pokličite Henderson 7963. (262)

MALI OGLASI

Dve sobi v najem

V najem se oddata dve veliki sobi, nanovo dekorirane, spola in poceni. Sobe so na 1003 E. 63. St. vprašajte se pa na 1007 E. 63. St. Prednost ima zakonski par brez otrok. (Nov. 9, 10, 12.)

Delo išče

Rada bi dobila delo v restavracantu za 5 ur na dan. Kdor ima kaj pripravnega, naj sporoči svoj naslov v urad tega lista. (265)

3 sobe v najem

Odda se v najem 3 sobe, spodaj, zadej. Odda se poštini slovenski družini brez otrok. Vprašajte na 1267 E. 58. St. (263)

Dobra kapljica

Naprodaj je fino grozdje, mošt in sodi. Oglasite se čez dan na 1388 E. 53. St. ali zvečer na 1210 E. 60. St. (264)

Stanovanje 5 sob

V najem se odda stanovanje 5 sob, zgorej, parna gorkota. Odda se samo odraslim ljudem. Ne kličite pred 3. uro popoldne. Tel. ENdicott 5352. (263)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 4212

Priglasite vojake za božično številko

Ime in priimek

Služi pri: U. S. Army Navy Marines

Coast Guard Air Corps Merchant Marine.....

Ime in priimek dekleta

Služi kot: Nurse WAAC WAVE

Ime in naslov staršev ali sorodnikov

OPOMBA: Pišite imena različno. Ni treba pisati vsega vojakovega naslova, ker se njih naslovi vedno spreminjajo. Zaznamujte samo vojaško ednico, pri kateri služite, s tem, da napišete v dotični vrsti besedo "da," ali pa samo ekirajte z navadno navpično črto. Izrežite ta kupon in ga pošljite takoj ali najkasneje do 10. decembra na: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

V. J. KRIZANOVSKA:

PAJČEVINA

IZ RUŠČINE PREVEDEL IVAN VOUK

Vsak udarec, ki ga je pretrpela ruska vojska, je žalil njeno narodno samoljubje in nevoljno se poslušala, kako ljudje, ki so se smatrali za Ruse, zaničujejo svoj narod, se vesele porazov in proslavljajo zmage Japoncev.

Nato so nastopili žalostni, krvavi januarski dnevi 1905. leta s stavkami. Milica je bila globoko ogorčena zaradi tega splošnega obsojanja in za časa tistih žalostnih dni je sama doživela neprijeten spopad.

Ko se je nekoč vrnela iz Aleksandro Nevskega samostana, kjer sta bila pokopana oče in ded, se je njena kočija morala ustaviti zaradi množice, ki je zasedla ulico. Bili so to študentje, gimnazijci in dekleta judovskega tipa; množice je nosila rdeče prapore, vpila in se smejala. Milica je vstala na saneh, da bi bolje videla, kaj se godi. Skupina mladih ljudi je povlekla z voza starega upokojnega vojaka ter se mu posmehovala, a okoli stoječi so besno ploskali.

— Ali vas ni sram norčevati se iz starca, — je zavpila s svojim zvočnim glasom.

Na srečo so slišali njene besede samo nekateri ljudje, ki so bili blizu njenega voza; vendar pa je kaka desetorica raztrganec prišla za voz, jo začela zmerjati in ji zapretila s pestmi, nekdo pa je celo ustrelil. Bog ve, kako bi se bila končala vsa stvar, da se niso pojavili kozaki; kočijaž je izbral trenotek zmešnjave, ki je nastala med ljudstvom, obrnil voz in pognal konje. Vendar pa je neki tat utegnil še strgati Milici z vratu sobolji ovratnik in ji odvzeti denarnico.

Doma so Milico posvarili, ker se je vmešala v tuje zadeve, pri tem pa so jo tolažili, češ da "hvalevredno ljudsko gibanje" časih prekorači meje.

Milica bi bila skoraj zapustila Jurasove, tako zoprno ji je postalo prebivanje v njihovi hiši; toda zadrževala jo je hvaležnost za gostoljubni sprejem. Toda nekoč, po večurnem sprejemu, na katerem so povabljeni gostje na glavo postavljali razne pojme, kakor so narodnost, kolektivnost in humanitarnost, se ni mogla zadržati.

— Tvoj salon se je izpremenil v anarhistični klub, draga Marija, — je rekla zaničljivo Milica.

— Preveč pristranska si in prežeta s starinskim rodoljubjem. Resnica je ta, da je pri nas vse za nič, in če zdaj ne iztržemo vladi svobodo, tedaj nas birokracija zaduši. Gotovo, da imamo tudi prenapete glave; toda prištevati vso inteligenco, ki odobrava "osvobodilno" gibanje, k anarhistom, je pretirano.

— Tako? Zakaj pa odobravaš izdajalsko početje svojih gostov? Kako more pošten ruski človek stremeti k razkrojenju, razrušenju in ponižanju svoje domovine? Kakšno korist naj nam prinese krvoločnost in krutost, kam naj nas privede topa ravnodušnost, s katero javno odobravamo nesramne in ostudne umore, kakor je bil umor velikega kneza Sergija Aleksandroviča in njegovega nesrečnega kočijaža, da ne govorim o drugih spepadih, ki vsak dan močijo s krvjo našo deželo in ki jih ti in tvoji znanci odkrito ali prikrito odobravate? Po tvojem so to kulturni ljudje? Ne! Če mislijo iskreno, pa so strašno nevedni. Njihovi osnovni nramni in politični pojmi so zmedeni in ta nevarna zmedenost je znak poldivjanosti.

Tako, na primer, je danes profesor Rakjejev izjavil, da je tak "lov na ljudi" upravičen, politična potrebna in da "je treba samo to kri izrabiti za osvobodilno gibanje." To ti je pravi človekoljub! Ti divji nazori niso nič čudnega pri njem; ta učeni mož je ostal to, kar je bil: prevrnjena lomara knjig, kakor ga je Rostislav po pravici nazival. No, in tvoj "genialni" Gordžej Jurjevič je dokazoval s peneci se ustnami, da je enakopravnost Judov jamstvo za procvit Rusije. On je mnenja, da so Judje najkulturnejši narod Rusije in da je treba državo preustrojiti po federativnih načelih. Pomisli, da ni to govoril morda kak mladoten študent, ali zakotni odvetnik, ampak takorekoč dostojanstvenik. Imeniten je tudi prisrčnjeni Rjurikovič, ki zahteva odpravo armade in cerkve, izjavljajoč, da vzdržujeta obe imenovani sili v človeštvu škodljive "prevare," kakor sta vera in rodoljubje, poleg tega trdi, da sta kupljena od kapitala, ki drži proletarijat v suženjstvu. Oprosti, toda meni se zdi včasih, da sem med blazneži, vsakakor pa med ljudmi, ki so izgubili sleherni državni zmisel ter pozabili na naloge človeštva.

— Ah, draga! Vse te vznemirja, vedno imaš neke rodoljubne in plemenske predsodke; jaz pa ne razumem, čemu ne bi smele vse narodnosti enako gospodariti v Rusiji in čemu ti neprestano zahtevaš, da bi ustavili pritok inozemcev, pa če bi tudi zasedli naše pokrajine, če nam le prineso red in kulturo v našo nepregledno puščino? Hvala Bogu, Rusija je dovolj velika, da je v njej prostora za vse. V bistvu je vseeno, če smo država zase ali federacija ali celo del Nemčije, glavno je, da se počutimo srečni. Poleg tega je tvoje sovrašstvo do Judov protikrščansko, nekulturno. Vendar ni mogoče naprtiti odgovornosti vsemu narodu zaradi kake psihopatke, ki je umorila Rostislava Ivanoviča. Blaznežev in zločincev nikjer ne manjka; v splošnem pa zasluži nesrečni in preganjami judovski narod našo naklonjenost, in ko dobe Judje popolno enakopravnost z nami, tedaj postanejo najbolj delavni, inteligentni in najpoštenejši ljudje.

— Oprosti, jaz se ne morem povzpeti do take zločinske ravnodušnosti v vprašanju naše samobitnosti. To stališče je pravo izdajstvo nad lastnim narodom, katerega so dolžni šteti prosvetljeni sloji, in mislim, da ima narod pravico zahtevati od izobraženstva, ki se je, mimogrede omenjeno, na njegov račun vzgajalo, strog odgovor, kako so branili njegove življenske koristi. Toda vi — izobraženci — ste pripravljeni prodati domovino inozemcem za skledo leče, ki se imenuje "osvobojevalno" delo. — Ruska družba se je težko prepregala nad domovino. Namesto da bi se pokazala kot poštena, živa in razumna sila, se je že od Petra Velikega odrekla samobitni kulturi, izgubila čut narodnosti in državnosti, zdaj pa je pripravljena iz samega koristolovstva pomagati Judom, ki love v kalnem. Vse, kar je resnično rusko: vera, zgodovinski in življenski razvoj, visoki kulturni ideali in svetovno slošlanstvo ruskega naroda, vse to je tuje naši sebični "inteligenci." In baš zato, ker se je izkoreninila in umira kakor vse, kar nima korenin.

Le poglejte, kako je osamljena; občinstvo brezskrbno priuje, se

zabava, polni gostilne in gledališče v času, ko se na Daljnem Vzhodu prelivajo potoki ruske krvi in propada slava in veličina domovine. . . In niti poročila o velikanskih moriščih ne morejo spametiti te prismojene, brezskrbne in podle črede.

Iskren smeh njene sobesednice jo je prekinil.

— Draga Milica, ti si nepoboljšljiva! V kakšni zvezi sta gledališče in vojna? Če nam je naša ničvredna birokracija pripravila poraz, kaj moremo mi napraviti? Ali naj živimo zaradi tega kakor bebi? Ti si bolna na živih in vidiš vse v črni luči, ker si utrpela težko nesrečo z izgubo moža; toda jaz upam, da se vse to izpremeni, — je s pomembnim namigovanjem zaključila Marija Lvovna.

Grofičino namigovanje je Milica preslišala, tako je bila pod vtisom prejšnjega večera in onih pogovorov. Ni bilo vredno odgovarjati: govorili sta pač v različnih jezikih in Milica je molčala in trpk premišljevala, da je Rostislav zaman poginil za brezupno rusko stvar. Ali ni bil on Don Kihot sredi te na duhu ubožne množice?

Nekaj dni pozneje so bili pri Jurasovih vnovič gostje in Milica se je na gospodinjinu prošnjo razgovarjala z neko staro imenitno gospo; tedaj je stopila k njima grofica in rekla: — Milica, stari znanec prosí dovoljenja, da te sme pozdraviti.

Ta se je okrenila in začudeno zagledala pred seboj kneza Igorja Zagarina.

— Vi, knez, — je ravnodušno rekla in mu prožila roko.

Ko je izpregovoril nekaj besed z njo, se je Zagarin odstranil, toda ves večer ni odvrnil oči od Milice. Bila je lepša kakor nikdar prej, dasi je bila popolnoma druga, nekako okamenela, njeno obličje pa začrtano z resnimi, bridkimi gubami.

Od tega večera je Zagarin pogosto zahajal k Jurasovim in ni prav nič zakrival, da prihaja zaradi Milice.

Grofica je bila naklonjena knezovi nameri in hvalila ga je Milici, pripovedujoč ji, da je postal resen, je dobro zapisan pri predstojnikih in da še sedaj obžaluje svoj prestopke z Ja-

nino, ki je uničila njegovo srečo.

Te hvale niso ganile Milico, nasprotno, že sam pogled na kneza je vzbujal v njej težke spomine; njegova odkrita namera pa jo je vznemirjala. Na zunaj je bila z Zagarinom prijazna, dasi hladna in zdržna; toda on je uporno dvoril Milici in še vedno upal, grofica pa je gorela od nestrpnosti.

— Poslušaj, — je vprašala nekoč Marija Lvovna, ko je bila sama z Milico, — kdaj bo konec te krute igre z Igorjem? Meni je težko gledati, kako se muči; glede njegovih čustev do tebe ne moreš biti v dvomu. Saj je pretlelo že mnogo let od vajinega preloma, pa še vedno ti je zvest, ker se ni oženil. Kesanje je popolnoma odkupilo mladostni greh in jaz ne morem verjeti, da si se v svojem dvajsetem letu obsodila na večno vdovstvo. Nespametno bi bilo večno objokovati Rostislava in najbolje je, če vzameš kneza. Mlada, lepa in bogata ženska potrebuje zaščitnika, Igor pa trdo, moško roko pri vzgoji.

Milica se je zaničljivo na-

smehnila in zmignila z rameni.

— Ali je Zagarin tako nespameten, da misli, da je preteklost pozabljena? Ne dvomim v iskrenost njegovega kesanja, toda jaz nimam zaupanja vanj. Človek, ki je sposoben napraviti nekaj takšnega, kar je on napravil na dan zaroke, utegne o primerni priliki napraviti katerokoli podlost. Zato ne morem vzeti za moža tega gospoda. Jurija bo vzgajal rodni oče; ta mu bo brez dvoma dober vzgled in vzgoji bo iz njega človeka povsem drugega kova, kakor je tvoj knez.

— Oho! Kakšen slavospev Berenkavu! Meni se zdi, da obžaluješ razporoko in da je ostal on tvoj vzor.

Milica se je nasmehnila.

— Seveda. On ima še največ lastnosti, ki ga približujejo mojemu vzoru. Toda pustimo ga v miru. Grof je vzvišen nad vsakim posmehovanjem in zame je pred vsem Jurijev oče.

Življenje pri Jurasovih je postajalo Milici vsak dan težje, ne samo zaradi upornega zasledovanja kneza Zagarina in prigovarjanja grofice Marije Lvovne, ampak v glavnem za-

radi Jurija.

Ustrašila se je škodljivega vpliva, kateremu je bil Jurij izpostavljen v družbi mladih Jurasovih, Zine in Kolje, izmed katerih je bilo prvi devet, drugemu enajst let. Nekega večera Jurij ni hotel moliti.

— Ah, mamica, Boga ni! To vse so samo neumni predsodki, a svete podobe so zgolj pobarvani kosi lesa, drugega nič.

Za te besede je prejel Jurij najprej nekaj udarcev, nato se je razjokal in skesal, potem pa

je povedal, da ima "nove ideje od Kolja in njegovega tatarja v zavodu, Iljuša Binštara, se vedno roga pravoslavnih ri in svečnikom; a v dolni svetnikov ni in se ti ne more braniti, je zabil žeblje v oči dobe sv. Serafina. Milica je la vsa iz sebe in prepovedala sinu hoditi iz sobe, kadar pelje Kolja zlobnega Judje seboj.

(Dalje prihodnjik)

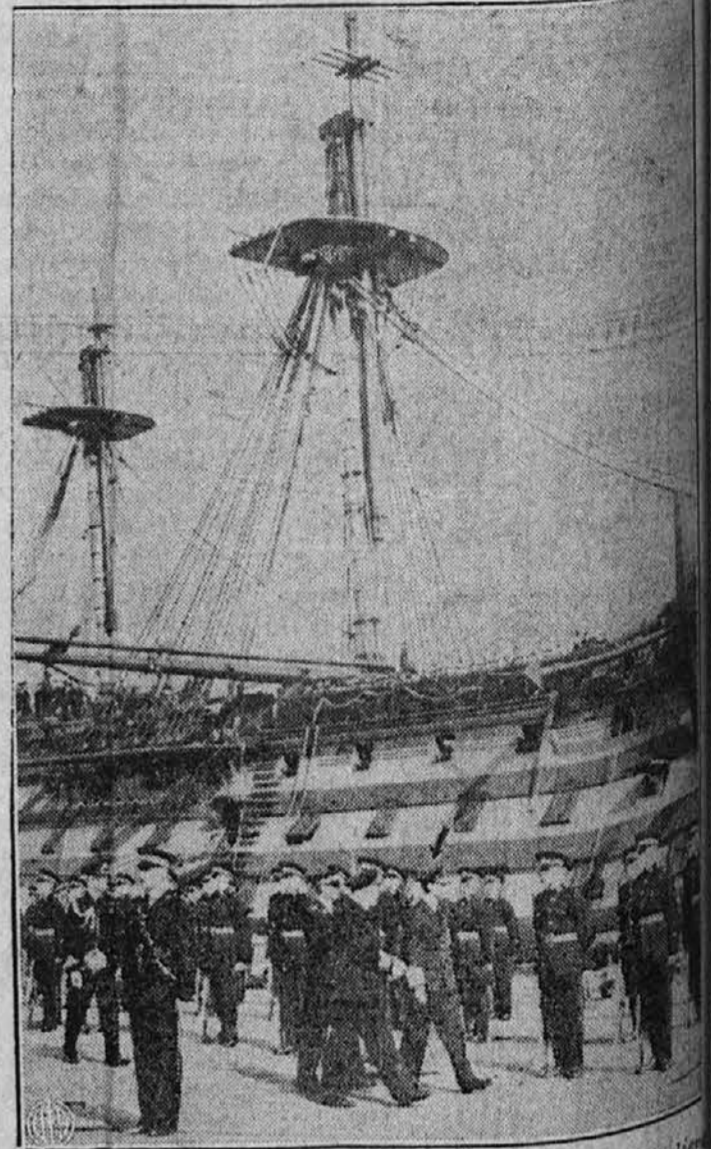
Kupujte vojne bonde!

RINGING 'EM UP

U. S. Treasury Department.

—Courtesy LOS ANGELES EXAMINER

Angleški kralj George si je ogledal angleške karoline murine v pristanišču Portsmouth, Anglija. V ozadju je videti slavno bojno ladjo H. M. S. Victory.

Kapitan James Dowling, ki je vodil skupino letal napadu na Japonce na Aluetskih otokih, se je srečno vrnil domov in v svoje presenečenje opazil, da se je bila v času njegove odsotnosti oglasila leta štorolja pri njegovi soprogi. Na šliki ga vidimo v družbi njegove soproge, ko drži naročju nov prirastek v družini.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

H. Enderson 0628